

ELŐFIZETÉSI ÁRAK.

Helyben kifizetésre:

Egy év ... 8 ft. — kr.
Fél év ... 4 — —
Negyed év ... 2 — —

Változó postaköltséggel:

Egy év ... 9 ft. — kr.
Fél év ... 4 — 50
Negyed év ... 2 — 25

Egyes szám ára 4 kr.

* Engedély a kiadástól függetlenül és
Gross G. Lővegőipádjáért.

BRASSÓ

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

Bérmunkások levételének megfogad-
tatnak st.

HIRDETÉSEK ÁRA:

8 haasólos gúrnód-sor 7 annak
helye 7 kr. Nagyobb és több-
szoos hirdetéseknek kedvezmény.
Mindon egy hirdetésért után
még külön 30 kr. bérlegdíj
fizetendő.

Nyitási költségek ára 15 kr.

Hirdetéseket és nyitási cikkeket
dija előre fizetendő.

HIRDETÉSÉK ÖVEZÉSEK: Brassóban a kiadástól függetlenül a Károlyi-utca 26. sz. n. — Budapestre: Boldogfalvi István, Goldberger A. V. Mezei A., Schwarz Gy. — Bécsben: Danabauer J.
Hannoverben és Vapier, Schickl Henric. — Berlinben: Meise Rudolf, Frankfurtban: Dauter G. L. és Társa. — Hamburgban: Károly és Linbmann nagy hirdetői irodájában.

Főszerkesztő:
Dr. WEISZ IGNÁCS
ügyvéd.

Szerkesztői iroda:
Brassó, Le-platz 10. szám alatt,
hová a lap szerkesztő részét illető közlemények intézendők.
Külsőrekl. vissza nem utaltatik.

Feladó szerkesztő:
Dr. FISCHER ÁKOS
ügyvéd.

Vármegyei gyűlés.

Brassó vármegye törvényhatósága ma délelőtti tartotta meg rendkívüli gyűlését, a melynek egyetlen tárgya volt a főispán és lapunk főszerkesztése között felmerült affaire ötletéből a főispánnak bizalmat szavazni.

A közgyűlésen vármegyei köztestülethez álló alispánja előlélt.

Az előző tárgyalások megnyitása után felolvasatott dr. Fabritius beadványa, a bizalmi nyilatkozat indítványával.

Hübes lelkész szóval fél ezután, kiemelve, hogy a fennfoglalt magánygyben semmi szükségét sem látja a megye becsúszásának, mely növekedhet dr. Flechtenmaier és csatlakozott.

Ezután Kócs Ferencz kir. tanácsos hosszabb beszédében szólt az indítvány ellen, mely beszédet alább teljertartalmul közöljük.

Végül Marczkó, Schnell és dr. Fabritius felszólalásai után a közgyűlés — melyről a románok tüntetőleg elmaradtak — a bizalmat Hübes módosításával, t. i. „ezen eset alkalmából” — megszavazta.

Kócs Ferencz kir. tanácsos a következő beszédet tartotta:

Tekintetes elnök ur!

Tekintetes Köztörvényhatósági bizottság! Meltózatunk tulni, hogy én a köztörvényhatósági bizottsági gyűlésekben nem szoktam becses titkárként és figyelmeztető igyekező lenni. Ma azonban tisztelettel kérem, engedjék meg nekem is, hogy képviselői jogommal élhessek.

Nem fogok becses titkárként viselkedni, lehetleg rövid beszéd és pro domo mea nem beszélek.

Rendkívüli közgyűlésre lettünk a tets. alispán ur által, tets. Dr. Fehér ur és számos társainak vében összehívva. Én ezen tisztelt tagtársak közreműködésében a kikérhetetlen látom megvalósulni.

Négy évtől fogva, midőn „Életben és Emlékem” két kötetben megírtam és a nyilvánosság elő beszántam, kevés megszoktatás napról-napra naplót vezetek, és ezen jegyzeteimből, melyek csak holnap után fognak napvilágot látni, megdöbbenve látom, hogy ennek a rendkívüli gyűlésnek elől-utóbb be kellett következni.

És miért vagyunk mi ma ide összehívva? Azzal, hogy mics. Maurer Mihály császári és kir. kir. tanácsos főispán úrnak bizalmat szavazunk. Sajnos, hogy idáig jutottunk, hogy ennek be kellett következni.

A félévnyi felvétel, egész évtől egész évre töltöttélt pohárba még csak egy pár csopp kellett, hogy annak tartalma kiszoroljon.

En, tets. elnök ur és tets. rendkívüli közgyűlés egyetlen vádat, egyetlen panaszt sem fogunk ma itt el mlsága ellen emelni. Én csakis egy megtörtént tényeket fogok, azon sok közül, a melyeket én följegyeztem, ma itt annak bebizonyosítása fölmentélt, hogy mi ezt a rendkívüli közgyűlést nem kerülthetők ki, mert ennek okvetetlen be kellett következni. — Lássuk csak!

1. O mlsága egy megyei szolgát küldött a helybeli román kath. főgymnázium t. igazgatójához, azt üzenve neki, hogy tessék hozzá járulni. Az igazgató ur visszaazeno, hogy talán a szolga rosszul érteke, hogy 6 mlsága talán Rombauer vagy Orbán áll. Kir. iskolai igazgató urakat méltóztatni biztatni. A megyei szolga másodsor is visszatért a bizottság urhoz, hogy nincs tévedés, hogy 6 mlsága csakugyan az igazgató urt hívja. Az igazgató ur másodsor is azzal küldötte vissza a megyei szolgát, hogy itt okvetetlen tévedés fog fenn. A megyei szolga aztán harmadsor is visszatért az igazgató urhoz, kijelentve, hogy csakugyan tévedés volt a dolgaiban.

Mindest egy borítékba zárt névjegyzéggel el lehetett volna kerülni, s az igazgató ur 6 mlságához bizonyosan felment volna. Itt azonban nem volt ez a kellemetlen ügy befolyása. Pár nap múlva 6 mltósága és az igazgató ur az utczán találkoztak. Az igazgató ur illelmesen üdvözli 6 mltóságot, de 6 mltósága egy viszonzatra az ad-voletet, hogy az igazgató ur azóta soha sem közön többé Brassó vármegye főispánjának. Ez az incidens nemokára kizsárvagott a tanári testület, a gymnáziumi ifjúság és a közönség közé, és a pohár telni kezdett.

2. És hogy a toltókeg meg ne akadjon, 6 mltósága ugyanazon gymnázium egyik derék tanárát, a „Brassó” akkori névtelen szerkesztőjét 1892. augusztus hóban egy néhány sorból álló, a közönség köréből beküldött közlemény kiadásáért megdölvé hivatá, és a nélkül, hogy annak mentésgét megvalósította volna, igazdalmatlan bebizdta. — Ez is kizsárvagott épp úgy, mint az előbbi: a tanári testület, az ifjúság és a közönség közé, és oképlázteltük, hogy milyen visszahatást szült és mennyire fokozta 6 mltósága ellen az ellenszenvet.

3. Egyik megyei r. közgyűlésen 1892-ben történt, hogy innen a közgyűlés kebeléből három tag bizottságot tett kiküldte 6 mltósága meghívására. Az egyik tag néhai Nagy István, a takaréks- és öngyelőzést-egylet igazgatója volt. A meghívás megtörtént és 6 mltósága szaváiveness kezét szorított a küldöttésg másik két tagjával; Nagy István azonban merően végigégett s aztán megvetéleg elfordult tőle. Oképlázteltük, hogy milyen fájdalommal esett ez annak, a ki körülbelül 6000 forint alapítványt tett szegény tanulóknak ösztöndíjaképpen és 5000 forint mások számára. Az a lenézés, megvetés szölet azon közgyűlésben is, a mely Nagy István kebeléből 6 mltósága meghívására kiküldötte.

És miért tette ezt Nagy István 6 mltósága, azzal a Nagy Istvánnal, a ki végrendeletében olyan nagy hajat hagyott az

TÁRCZA.

Hosszafalusi Máté ispán.

(Logofetális Matein).

Előszó:

Ista Pánerus János. Fardított a „Brassó” részvevő
Kócs Ferencz kir. tanácsos, ny. tanfelügyelő.
(Folytatás.)

Ámbár Máté igen jól ismerte Radiczát, de most úgy tetszett neki, hogy előtte merőben idegen. Nem volt elég ügyes, s bár a portoricséi foglalkoztat, kezét mégis inge galériába dugta, mintha meghívásait akarta volna. Máté pedig mint jóbán-jobbán felváltat és mégis hideg verőjék szaladt fölve a hátán.

— Isten hozott! — mondá Radicza.

— Légy udvozolt! — válaszolta a logofet és elkezdte egy keveset, de igen keveset mosolyogni, de gyorsan felkapta fejét és beszélni kezdett. — Nem tudom, Radicza, — mondotta vontatva — nem tudom, hogyan... mintha nem tartom volna helyesen, hogy a tánczra eljöttm egészítette ki Máté és egy arczot izgoyozott magára erőszakkal, de bármilyen fogott is ma, nem sikerült úgy, mint mások, és beszélgetni sem tudtál úgy, mint mások, s bár el akarta titkolni Radicza elől, hogy mi történik belsejében, ez sehogyan sem sikerült má.

Radicza, a nélkül, hogy felet volna a logofet beszédére, egy oka bört és két poharat hozott az asztalra.

Mialatt a borért járt, Matének nagy teher nehezett a lelkére. Szerette volna a beszédet a mutakra fordítani, hogy így gondjaitól meneküljön. Jól tudta, hogy a nő ezekről akar beszélni, de a esztalán hallgatott, máskorra használtotta ezt.

Ott kánm vigabban folyt a mulatság.

A leányok, mihielyt a táncz megszűnt, siettek egymáshoz, hogy egyet-mást beszéljenek arról, a mi szivüket Máté illetéleg terhelte.

Máté nem volt és nem hallott semmit abból, a mit róla beszéltek: de jól tudta, hogy beszédnek s azért megvárta, hogy eljött a tánczra. Mintha szörvede volna a tánczra kimenő, hogy ki hallgatás után, s mintha a korom-masnéval pár pillanattal vártott, a melyek őt zavarta hozták, Máté így kezdett beszélni:

— Radicza, — így kezdte, a piros borjal felt poharat kezében tartva — te még szék letél, s mintha most külföld volna, mint annak előtte.

— Így beszélt a logofet, de szíve nyugtalan-kodni kezdett s nem bírta az eszt. Mariczáról elfordulni s e miatt ügytelen volt a beszédében.

— Hogy is ne? — kezdé Radicza. — Csak nekeld tetszik; és most csak a régi vagyok,

de tudod, nem régóta nem jöttél erefele, tudod... anyád, Anna néni halála óta... véte után ezáltalons és egészen a szemébe nézett, Máté-nak. — Hát nincs-e így, logofet? — mondá, kisének elgondolkozva, s virágot tűzött keblére és a választ várta.

A logofet mind a két poharat megtöltötte, s bátorsággal vére, egykedvűen Radiczának nyújtotta.

— Vedd — mondá — az anyám emlékére s fenékiért ürted ki.

Radicza kisé elgondolkodozott, aztán a poharat felvette s gyorsan kiürítette. Másodsor is megmadrada az üveget s megtöltötte a poharakat, a Mátét is.

— Logofet, ezt Mariczáról? tudod... — mondá a kis ordog, fejét meghölgintva s boszusán mosolygva — Mariczáról?

És utóbbi szót különösen hangsúlyozta... A poharat kiürítette és kiszaladt a szobából, mert egy vendég kifáradta.

A logofetnek a pohár a kezében maradtott, s annyira folt úgy ingerelve, hogy azt földühöz akarta vágni; de ezt még sem tette. Ivott a pohárból. „Érette legyen”, gondolta magában s vidáman hordozta szót tekintélt. Mindamellott eszakiokodott, hogy Radicza kiszaladt s nem végezte be vele a beszélgetést. Máté szerette volna, hogy hagyjon neki békét e nő, hogy mihieltalossan kedvére, mint annakelőtte. De ez lehetetlen volt,

íteni római katolikus egyháznak, a melyek testvérek között is megérnek 24–25 ére forintot? Azért, mert a Nagy István fejében valami meg legelőbb a „Brassói Magyarországi Intéző Bizottságának” gondolata, a melyről ő méltósága azt hitte, hogy ellenzéki állást akar elfoglalni ő méltóságával szemben!

4. Most már szökök röviden arról a bizott ságról. Ott tagu küldöttség kére, amennyiben senki jelenlétében, hogy országban nincs ő méltóságával szemben ellenzéki állást elfoglalni. És mégis mi történt? Az, hogy ő méltósága a küldöttséget olyan hidegen, olyan elutasítással fogadta, hogy a küldöttség teljesen le volt forrázva, a magyar polgárság ama része pedig, mely az „Intéző Bizottság” megalakulását öljatolta, egészen fel volt habordva és ő méltósága dacára megtartotta az alakuló gyűlést az „Oroszlán” vendéglőben s ott az olyan szép rendben folyt le, hogy még ő méltósága is meg volt vele elegőve. És, uraim, itt látom én az Isten ídőtét ma abban, hogy épen az az „Intéző bizottság” állott ő méltósága védelmére dr. Weisz I. szerkesztővel szemben, utjabban kijelentvén, hogy a főispánnal szemben nem akar ellenzéki képetni, de bizalmát ő méltóságának még sem szavazott, sőt kijelentette lapjában, hogy a fenforgó ügyben ő méltósága és dr. Weisz előtte teljesen ismeretlen egyének. Megjegyzem még itt azt is, hogy a brassói második magyar lap keletkezésének itt van az oka.

5. Annak az „Intéző bizottság”-nak, a mely ma itt állunk az összes (?) magyarországi nevén becsújtja ki ediktumait, megvallo, én voltam a ma eskaja, a kívül a gesztenyét a parásból kikapartatta. Felhabordtam, midőn láttam azt a küldöttséget ő méltóságától lejönni, és kiadtam az alakuló gyűlésre való felhívást a „Brassó”-ban, melynek akkor én voltam anonim szerkesztője. Meg is adtam az árt, mert egy év múlva már elbuzsultak ide a tanító-egyetek.

Még astartal voltunk a Kaarlsch-vilásban, midőn hite fatott, hogy a magyar tanítók be akarják ő méltósága alakait verni. Ki torjesztette ezt a hitet? Az ekkesrésd. Ismét lett a pohár, de a labkavevésről szó sem volt a tanítók között.

6. Félv múlva (1894.) március 15 ik napját innepelt a brassói magyarországi, a mit most már kilencdikézer tett, de rendeltetés egyezser sem fordult elő. És mi történt az idén? Az, hogy március 15-én este, mint az itteni magyar lakosbann állott, tévedésből egy szakasz huszár rúkkolt a Rudolf-térre. Tehát félv állt két ízben merült fel a vak hir, hogy ő méltósága alakait be akarják verni, s most már nem a tanítók, hanem a középiskolák magyar ifjúsága. Különös, hogy Szentiványi Gyula hat évi és Bethlen A.

gróf hét évi főispánsága alatt soha sem merült fel az a vakhir, mintha a főispán lakásának alakait akárhik be akarná verni. De tény, hogy a tévedésből kirkkoltakott huszárság mint megtelt a keserűség pohara azok szívében, a kik márv. 15-ikét meg szokták innepelni.

7. Ismét félv mult el és a pohár kiesdorult. Végtré találkozott egy önéretes férfi, a ki a személyes sértést, mely — mint láttuk — nem volt az első, meg ő méltóságával szemben senki rakta szabó, pedig tette volna, mert csakis követn tudott földé. Elküldött segédét ő méltóságához, hogy elégtételt kérjenek ezen kifejezésről: „Szemtelenség ontól, hozám levelet ítezi.” Ő méltósága kijelentette, hogy a kifejezésért, melyet mint főispán a hivatalos helyiségekben használt, elégtételt nem ad; s ha dr. Weisz sértve érzi magát, forduljon illetékes hatóságához. Tudhatjuk jól, hogy mi fog erre következni. A megsértést fél, épen mint ő méltósága is, első felhabordásában nem tett egy, mint az ex professio párbajozók szoktak, nem inzultálta ő méltósága nyilvános helyen, hanem illett hatóságához fordult és ezután melyekben mártotta tollát tintafoltjába.

E miatt hívtak ma minket ide össze, hogy nyilvánítsuk ő méltósága iránt, melyet a „Brassói magyarországi intéző bizottság” mellőzött, ragaszkodásunkat, szerelétünk és bizalmunkat. Megtette ezt az itteni magyar kaszinó is: a megjel 12 választmányi tag közül kettő fehér lapot lőkött a kalapba, a 10 közül heten állami szolgálatban vannak s így ő méltóságának alá vannak rendelve, három nem jelent meg készkarva.

Ila a tekintetes rendkívüli közgyűlés is meg-szavazta a bizalmat, egyttel kérje fel a küldöttséget ő méltóságát arra is, hogy jövőre gondolja meg jobban, a mit mondani fog azoknak, a kik hozzá fognak bármirét is fáradni, mint a franciaia példabeszéd szerint: „Il n'est si petit chat qui n'égareigne”; azaz: „a legesckélyebbelölenség is ártath.”

Ha ezt a jó tanácsot is elutasítja ő méltósága, akkor félv mulna, vagy talán még rosszabb is, megint ott leszünk a hol voltunk, hogy tudniliuk ismét bizalmat kell ő méltóságának szavaznunk, a mit én most sem szavazok meg.

Politikai hírek.

* *Leomondi dolgot.* Széchen Antal gr., mint értesülök, lemondott a delegációkban viselt tagsági állásáról; helyébe Schuster Constantin vizezi püspököt, póttagot fogják behívni.

* *Válóshírek.* Valsághírek vannak, de logika nincs bennük. Wokerlét lemondattak azzal, hogy nem ment el Balassa Gyarmatra. Most Hieronymi belügyminiszter került a sor, valószínűleg azért, mert elment Balassa-Gyarmatra és ott a király részéről kitüntető figyelemben részesült. A valsághír terjesztői valószínűleg éppen úgy tudják, mint mi, hogy az egyházipolitikai javaslatok teljes keresztülvitele előtt nem igen lehetséges akár kormány-, akár miniszterválasg.

* *Az első ülés.* Az O. E. ülésen: a képvisezők 30-án tartott ülésében hozott határozatával üléset október elejéig elhalasztván, az első érdekelges ülés egyháziüléssé a hán-olnó két bízta meg. A hán-olnó — mint értesülünk — az első érdekelges ülést október 8-ára hívja össze, melynek tárgya lesz a pénzügyminiszterexpozéja és a további teendők iránti intézkedés.

* *Az egyházipolitikai kérdés.* Esztergomi levelezők jelenti: Az egyházipolitikai kérdések minden részletbe beavatott és azoknak jövő befolyását befolyásoló körökben bejefeztet ténynek tartják, hogy dacára minden bel- és külföldi agitációznak, az összes idevonatkozó javaslatokat a korona szentesíteni fogja. A püspöki kar a törvényjavaslatok szentesítése ellen semmiféle tüntetés nem provokál, sem agitációsállás jellemező bíró lépést nem tesz. A valóság az ország egészének felzavarása alkalmas ilyen lépések megakadályozására, az ország egészét nem buzdította. A pápának nagy fájdalomt okozna, ha az ország nyugalma iránt éppén egyházi férfiak s zvarnák

meg. Bármí történelg is azonban, annyi bizonyos, hogy Vaszary Koles hercegrázis a javaslatok ellenzött nem fogja a király elől vezetni.

* *Fucsa ment beszámoló.* Sopronból távirják a „Magyar Értéktör” nek: Nagy István ország képviselő, a nemzeti pártnak sok éven át tagja, tegnap a kormány egyházi politikai javaslataival szemben tanúsított magatartása következtében a hol most beszámoló beszédének megtartása végett megjelent, — egyáltalán nem részesült valami barátságos fogadtatásban. Délután ugyanis meg akarta tartani beszámolóját és midőn Madarassy plébános, az Esterházy család volt nevelője kíséretében a közszínházban megjelent, és beszédét megkezdte, sokfelől püsszeggel fogadták fejtegetéseit és zajos „abegz” kiáltások hangzottak felje. A láрма és nyugtalanság perccel perccre nőtt és így kénytelen volt beszámoló beszédét félbe szakitani és a közszínházból távozni. Midőn az utcára ért, a tömeg meglátván őt, lelkesült „éljen Wokerlét!” kiáltásokba tört ki.

Román dolgok.

A csudálatos összehívás.

A „Gazeta” vasárnapji számában elő 21-ől kelteve, a dr. Weisz és Maurer főispánok között felmerült affáiról ezeket olvassuk:

A mi meggyűlések román tagjai nagyon meg voltak lepve, midőn ama felhívást vették, hogy a brassói vármegyei rendkívüli közgyűlésre jelenjenek meg, a melyben dr. Fabricius és társai indítványára feladtuk lenne Maurer főispán iránt a megye részéről tisztellett és bizalmat kinyilvánítani azon méltatlan eljárásal szemben, melyet a „Brassó” szerkesztője ő méltósága ellen elkövetett.

Csodálkozhatunk, mondjuk, a nevezett közgyűlés annál is inkább, mert bizonyosan a legutóbbok közül csak tudomásom sem volt arról az ügyről. A mi lapunk sem vett arról tudomást, mert azt természetesen is tisztán magánügynek tekintette, melynek eddig nem volt egyéb eredménye, mint az itteni két kis magyar laposkaja(?) közötti viszály továbbra, melyekből senki sem bírt tárgyalást szerezni. Azonban annyi világosan és tisztán kitérnek, hogy Maurer főispán megtagadta a helybeli magyar zsidó laposkaja szerkesztőjének: dr. Weisz Ignácznak a kért segélyt. (Ez nem áll. Dr. Weisz nem kért a maga számára a főispántól segélyt, hanem arra kérte, hogy a főispán támogassa a belügyminiszterünlhoz a dr. Weisz által már rég fölterjesztett folyamodványát a lap nyugtatási költségének eszleges segélyezésére ügyben, de dr. Weisz önmaga segélyt soha sem kért. Ez a tény valódi állás. — A fordító.)

Inon — folytatja a „Gazeta” — az össze ütközés, párbajja hírsz, törvény elbe állítás, stb. Ezt a meg nem világított ügyet, a minő, most a meggyűlések elbe viszik, a melyet a hol 24-én tartanak, és dr. Fabricius és társai bizalmi szavazatot kérnek a főispán részére. A mi véleményünk szerint, az ilyen eljárás a fenforgó esetben nem igazoltathó, mert így magánügyben a kongregációznak nem kell beledugni és nem is illetékes a fölött nyilatkozni, annyival is inkább, mert nem isméri.

Dr. Fabricius és társai magatartásának ilyen körülmények között valóban az a látszata van, a mint azt a „Kr. Z.” jellemzi, hogy az szervilizmus.

A mi a gyűlés román tagjait illet, hiszünk, hogy világos és tiszta dolgot, hogy nekik legkisebb okuk sincsen ebbe az ügybe beledugni, hogy a főispánnak, avagy a tendenciózus magyar zsidó laposkaja szerkesztőjének pártjárj álljanak.

Ittival vala, hogy a mostani kormány egyik közegének mi románok semmi esetben sem szavazhatunk bizalmat, a mi a személy és hivatala iránt való tisztellett nem zárja ki.

A mi pedig dr. Weiszről illik, a kinek laposkaja következtében bántalmazt (?) és befejezt (?) mindent, a mi román és folyvást (?) a romákok ellen ingerel, legkisebb okunk sincsen felhívni; a jelen eset eléggé jellemzi az a „hazafarsáng” — (Igen!) jellemzi, mert ő önmaga részére szubvenziót soha sem kért és az szép jelleme mutat,

Radicaa belpétt.
— Igen. — igen, Mariczáért? — intett fejével és nagyot sóhajtott, mert igen jól volt a fogfettél.

— Melyik Mariczáért? — Kérle a lofogott mintegy mosolygva — a boérné leányáért? Épen bizony — mondá zavartan, bár öromet érzett szében, mely aztán ismét erősen dobogni kezdett.

Szóból szó keletkezett s végre Máti átesett a dolog nehéz végén és visszaesett a régi kérvényvágaiba, azla a különbséggel, hogy bár jökövő volt, bár öromében ugrott, még sem ügyelt mind arra, a mi körében történik.

A zene egyezzerre megpúzszt s a lofogott, a mint a szobában sétált, azt észrevette. Megállott, kezét fejére tette és valószínű gondolkodni kezdett. Néhány pillanat múlva kilépett a koresma küszöbén.

A cigányok jobbra-balra hajogtak a fejukat, alaktalt tekinteteket a lofogotr, azután kezeiket törökösen mellükre tették, a mi románul azt jelentette, hogy vessen nekik néhány krajczárt. Máti megértette a cigányokat, kivett a zsebéből néhány krajczárt és a cigányok elé dobta. Az öreges talpra állottak, a pap pedig félreült és úgy pillantgatott szeméire, mintha imádkoznék és mintha az Istenre való tekintetével elbábolva volna.

(Folytatás következik.)

hogy eszt és idejét ingyen áldozza, a „Brass” (entartására). Egy önmagától elesik a „Gazeta” és felszólalásának utolsó passzusza. — (Fördő.)

„Ez megmutatja nekünk, hogy tevékenységünk rojta, mely által a magyarizmus értékeit” szolgálja, ama büszségi, hogy a fizetett lapok alapszája is le kapjon valamit.”

Hát képek szépen ésben azt, hogy le hánny ezer frankot kap a Ligától? Hát mi vagynak-e az okai, ha emlegetik? Más szemében látja a szájkát, de ebben nem a gerendát. Seperjen előbb a saját sábját előt, mielőtt máséhoz fordulna.

Abban teljes igazat adunk, hogy a fenforogó úgy tisztán személyi ügy, hogy a megyei közgyűlés itt a fogadatalan ügyvéd szerepét játszott.

Pulszky Ferenc 1844-ben.

Iris Veszprémi Soma.

1843. és 1844-ben egy német író tollából eredő német mű jelent meg Lipcsében, névtelenül, „Cronius aus Ungarn” cím alatt. Összinte lelkesedéssel hazánkért szagúzik ki, e mesteri tollal írt karcolatokból, melyekről egy ízben Mikszáth Kálmán is elismeréssel emlekezett meg.

Ha nem tudjuk is a szerző kilétét, könyvnek minden lapja arra való, hogy éles megfigyelő, kedves, szellemes és mindenképpen rokonszemes egyéniség volt.

Alkalmazásának tartom e ritka és becses, ma már csak kevés példányban közközzé forgó műnek birtokában levő példányából lényeg tudásunk, a nyelvezet és névhasználat amolyan Pulszky Ferenc jellemképeit kéri, melyből kitűnik, hogy a nagy eszt és méltóságú férfiú már ötven évvel ezelőtt is mily kiváló egyéniség volt.

Az őt 1843-iki kiadásban a 155-ik lapon a következő jellemző sorokat olvastuk: „Pulszky Ferenc; egy állandó enciklopédia, filozóf, matematikus, theológ, jogtudós, filológ, archaeológ, nemzetgazdász, hírlapi, szerzője a műnek: „Egy Nagybírtaniában utazó magyar naplójából.” Minde tekintetben tehény ember, a ki nagy reményeket támaszt, melyeket valószínűleg meg is fog valósítani, mivel szemmel és patriotizmus-al bír. Pulszky egy politika perpetuum mobilis; nem gép, melyet olajjal kell kenni, hogy járjon, mert ő egyedül meg; sokat tesz hazájá javára és szívesen teszi, s érveid, ha sok embernek mutatja, hogy mit tesz, mit akar tenni, vagy mit tehet. Pulszky a „Pesti Hírlap” tábornoki vezérkarának főnöke.”

Egy évvel később, 1844-ben, a következőket írja: „Pulszky szüntén írt a Deutsche Vierteljahrsschrift-ből; irányta határozott, szabatos, francia könyvtársággal, gondolatokat ragyogók és logikusak, mert már zseni ifjúkorában úgy írt, mint egy férfi. A legkülönösebb tehetségekkel megáldva, mint fiatal ember oly névre tett szert, mely már is kapacitásának jelöli. Az ellenzéki zászló katonái között nincs nevezetesebb, a kit az ellentábornokból annyira gyűlölnétek, mint Pulszkyt. Jobban gyűlölték, mint Kossuthot, mert még a magánéletekben is kíméletlenül vágdosza elszót, szatnyáztat ellenfeleit fejhez: gyűlölték, mert fejt magának horját és nem haját meg se szel. — Pulszkyt úgy a magán-, mint a nyilvános életben válszázévi és kétszáz a fogvőre; tehetség legfőbbje, ha elmésségével és ironiával sarkantyozza. A magyar Boanarchais.

Szemlének főlöslegével, melyet, hogy a kázn szőjöl ne vetődjék, napokint le kell csopálnia, e főlösleggel — mondóm — legalább is husz becsületes filiszter tálalásról lehetne foglalkodni arra, hogy ki-t ki a magyar meggyőződés valóságos Mephisto- és elsőrendű államférfiúként szerepel-hessen.

Fáradhatatlan és gyümölcsöző tevékenysége a törvényhozásban s hatalmas befolyása, melyet igazán nagy tehetségével szerzett, érdemesebb teszik Pulszkyt hazája hájlára.

Kár, hogy az országgyűlésben ez idő szerint nem vehet részt, meggyőző konverzácziója helytlen, hogy a harmadikot levélá bihozó beszédét utódsán kívül más haladásra nem vágyik. Az a kitűnt tehetség azonban, melyet Pulszky a politikai irodalom terén is bemutatott, nézetem sze-

riat határozatlan nem hozzá való ösvényre került. Ő az egyetlen ember az országban, a ki papianteké tudna írni, melyek a Paul Courier vagy Cassinénál is vesztelhetnének; azonban Piron, Voltaine és Saint Just találkoznak össze; mindent főlösle enciklopédiák ismeretét, melyekre épenséggel nem illik a különben igaz mondas: „Qui trop embrasse, n'étreint pas la gloire”, éles szem és rengeteg emlékezőtehetség, mindez együtt véde adja meg Pulszkynek szellemi szupermáciájára, s e azt oda adja egy hírlapnak, hogy ő is kivegye részét a mindennapi politikai nyugaltságból; satsleke égnék szárnyait, lelőpné onnan a szent tüzet, s a helyett, hogy azzal nyugtatna, a duma és pusztítana, hogy azután alkosson: a „Pesti Hírlap” irodai lánkjában helyezte azt el. Sohsem lesznek hírlapi, — mondá Vergnand — mert hosszabb öröm van, mint a többinek és messzebb is szagolok. Miért nem gondolkozik Pulszky is így?”

Széchenyi, Bathányi, Deák, Klapáthy, Andrássy, Tótköny, József, Erdélyi, Vörösmarty, Kisfaludy Sándor, Bajáry, Szalay László, Tróford és még számtalan akkori kimagasló alakjaikról írt kisebb-nagyobb, tanulmány-számba nembe karcolatokat a lipsei névtelennek, e lap szerkesztőjének szives engedelmével, egy más alkalommal fogom ismertetni.

KÜLÖNFÉLÉK.

A király Visegrádon. A király — mint tudósított táviratosa — tegnap reggel fél három órakor érkezett Nagy-Marosra, a hol Kallina kir. főudmesterné és Petter udvari fővadász fogadták. A király Nagy-Marosról azonnal átkelt Visegrádra és mindjárt megérkezése után szarvasra ment cserkészni.

Személyi hírek. Cordier ezredes ur család-jával tegnap hagyta el városunkat és a gyorsvonattal új állomáshelyére, Gyula-Fehérvárra utazott. A pályaudvarban szívesen busus vet a tábornok körül s az ugyanott megjelent számos törzsisztól és ezek családjaiktól.

A vadászó Frigyes kir. herceg. Eszékéről írja nekünk, hogy Frigyes kir. herceg jelenleg Albrecht kir. herceg belyei uradalomán vadász. Ezidig 17 halatosa szarvas ejtett el.

Iseni tisztelet. A brassói ev. ref. templomnak kihirdette tegnap Pénz felkérés, hogy ezentúl, tekintettel az előrehaladt időjárásra, a templomzás ünnep- és vasnapoknál 10 órákor kezdődik.

Királyi kegyelem — éjtel. Éjtel volt, mikor távirat érkezett Leobenből a királynak Balassa-Gyármátra. A fáradt király már javában pihent, mikor a sürgöny megérkezett. A táviratban életet kérték a királytól. Schöffler Józsefref. könyörgött védjé, a kit halálra ítélték, mert Káder Mariát meggyilkolta. Egy ideig tanakodtak, hogy fölkeltesse a királyt de mivel az uralkodó meg-hagyta, hogy álmából is fölébreszethetik, ha fontos ügy kívánja ezt, az alvó királyt fölkeltek. És a király Schöffler Józsefnek megkegyelmeztet, halálbüntetését a halálra ítéltől felhagyta. Azután újra előesondult minden a király hátlőpénzre a mintán egy tollmászott életet adott a halálraítéltek, tovább folytatta álmait, melyek egyuttal bizonyára édesek voltak.

Hangverseny. Rosenkrantz Mariska most szombatban adott hangversenyről élvezetes estét szerzett nagyüzmen halgatóinak. A kisasszony, ki Resznek, a hírnemes bécsi énektárnak tanítványa, már tavalyi hangversenyével sikerrel szerepelt, azóta ismét haladt. Szép és csengő hangja a régi, énekművészete még tökéletesedett. Kifogástalan hangképzése, hangkötése és phraziázása, a ma rendelkezésre álló ügyességgel és késztet-séggel mindent tetsetsz fog. Műsora, mely Maillardnak egy opera-áriájából („A remete esztégájja”) és egy-egy Rabinstein, Helmund, Steinbach, Mascagni, Grieg- és Mozart-féle dőlő állott, elegendő alkalmat nyújtott a közönségnek és hanglajnák kifejtésére. Nem akármik meglefedezt a magyar népdalokról sem, melyek a műsori kezdeti. Tapában, kihíráskában, habakúskában nem volt hiány s Rosenkrantz Mariska kisasszony teljesen meg lehet elégedett hangversenyének erkölcsi és anyagi sikerével. Elvezetés és

szívesen fogadott változatosságát hozott a műsora Bachoven II. vonógyűlés, melyet a város zene-karának három tagja és Malcher Rudolf (első hegedő) gondos tanításával először előadtak. Ugyaneke Malcher Rudolf (Brandner karmagy-nak) jeles tanítványa, mely Wieniawsky Faust-ábrándját ifjúkorában mértén bámulatos technikai készséggel és kifogástalan biztonságjal játszta ott. A közönség kiérdemelt tapsából Rosenkrantz a. után neki is kijutott és őt is a műsor megoldá-sára ösztönözte. Kőde Ipa k. a zongorajátéka nem szorult észre. Közönségünk őt már ismeri. Az összes számok kíséretét Lassel Rudolf tanár ur a nála már magától értetődő kifogástalan mó-don játszotta.

Papuesban a király előtt. A balassagy-a-mati hadgyakorlatok végez tábornok: máli Kovács György pár napnál ezelőtt kifogástalan a lábat s e miatt a pénteki esztéig háttéről fiakkiből dírgált, szombatban pedig papuesban tett jelentést a királynak. Betegsége és könyvelésben helyzete azonban nem akadályozták az előzetes, a eszték, hogy az általa vezényelt 6. hadtestet diadala ne segítse.

Iskola-megnyitás. A brassói m. kir. a mi főreáliskolájba ma kezdődött meg a tanítás.

A balassagyarmati hadgyakorlatok. A nógármegyei hadgyakorlatok véget értek. A király, a hivatalos tan. közlése szerint, készenként nyilvántartó Albrecht kir. hercegnék a csapatok kitűnt kiképzésért s elismerésért Beck báró tábor-szernagyának a gyakorlatok tanulás és kedvező felkészülését. A király továbbá hadparancsot adott ki, melyben megkezdésének ad kifejezést, a eszték harcoszói iskolázása s a gyakorlatok jól átgondolt tervezete és végrehajtása felett. A eszték csatlósallítása B. Gyarmatáról este 6 órákor kezdődött s a készen 17 óráig, 14-14 óráig, 18-14 óráig és 130 járművel szállították 53 vónattal.

Ertesítés. Közébjött akadályok miatt a brassói torna- és vívő-egyesület választmányának folyó hó 24-ére összehívott választmányi ülése ugyanezen folyó hó 25-én d. m. 6 órára halasztott, s a menyében eszeléses építkezések miatt a magyar kaszinó az „Európa” vendéglőbe helyez-tetik át, ezen ülés is ott fog megtartatni. Mirel a tisztelt választmányát tag urak oly felkérésrel értesítették, hogy mind számossaban szívesked-jének megjelenni.

Csáky Albin gróf Győr városok. Győr város törvényhatósági bizottsága annak idején fel-íratott intézett Csáky Albin grófnak, a miniszter-tervezett való visszalépés alkalmából. E leucursaria most Csáky Albin gróf megválasztott levélben vád-solt, megköszönti a város megemlékezését s igéri, hogy mostani helyzetében is azon elveket fog kö-zvetni, melyeket mind miniszter váltott és diadala hozni fűvekedet.

Az a városi vasút. Nem mindenkinél van egyenlőség abban, hogy a mi városi vasutak sőtében hogyan csinálják utazikban a tájfékat. Külömben nem valami nagy gyönyörűségeit szer-zett a gőzös tegnap egyik gazdának, a ki szénás szerével a zajzon-felhűtusi utak keresztelésénél találkozt a gőzessel, mert a gőzös szikráitól az egész szénakománnyal legett, úgy hogy a lovak is csak nehezen voltak megmenethetők. Mint hall-juk, káros keresetét a társaság ellen megindítja.

Teljes a helyi garnizon. Tegnap déltán 4 órákor kőlnél vonaton érkezett laza honvédek. Az 50. gyalogezred zenekara és a tisztikar kivo-mit a pályaudvarba honvédek elé, hol a város lakossága is nagy tömegben volt összegyűl-vén. Zenekíséret mellett a honvédek bevonnak a lakanyára, hol inára vezényeltették. A zene szől és a honvédek elhelyezkedtek a lakanyában. A helyőrség tehát teljes, a honvédek a ki-szolgált katonák és jönnek az újoncok.

Laptulajdonos:

Dr. FISCHEER AKOS.

Kiadó: A „Brassó” nyomdája.

Kiadó lakások és butorozott szobák.

Értekezhetni a román. kath. ple-bánia-hivatalban, Kolostor-utca 25. szám alatt.

Sz. 1659.—1894.

Arlejési hirdetmény.

Alulírt községi előljáróság közlemására hozza, miszerint Bácsfalva község területén a Malomdoni nevű helyen elégteli községi malom helyére egy új felújításra az arlejés 5. évi október 7-én d. u. 2 órakor Bácsfalva község hízával meg fog tartatni, még pedig külön 4085 forint 45 kr. kikál-tási árban a malomháza magára és külön 2367 forint 58 kr. kikál-tási árban a malomszerkezetre magára.

Arlejési hajtok kötelesek az arlejés megkezdése előtt a kikál-tási árnak megfelelő 10%-os bántpénzt letenni, a mely összeggel terhelt zárt ajánlatok is az arlejés megkezdése előtt elfogad-tatnak, ha a borítékra rá lesz vezetve, hogy máre szándékoznak arlejéni.

A költségvetés és tervrajz a községi irodá-ban bármikor megtekinthetők; az arlejési felté-telek pedig az arlejés napján fognak a képviselő tudatát által meghatározottai, s így csak akkor tudhatók meg.

Bácsfalva, 1894. szept. 18.

Bálint Andrá, bíró.

Damokos István, jegyző.

218 1—3

HIRDETÉSEK

fővételnek

a kiadó-hivatalban.

MAGYARORSZÁG.

TELJESEN FÜGGETLEN POLITIKAI NAPILAP.

Feloldó szerkesztő és lapfajladonos: HOLLÓ LAJOS dr., orsz. képviselő.

REGGEL az ország legtávolabb eső részeiben is már az olvasó kezeiben van.

A Magyarország politikai, közgazdasági és társadalmi tudósításával az összes lapokat megelőzi.

A Magyarországból a közönség már korá reggel olvashatja az ország-gyűlés tárgyalásait kimerítő alkalmán, az aznap összes kül- és belföldi eseményeket, kimerítő összes tudósításokat stb. stb.

A Magyarországon eddig is tanjélet adta, hogy férfias bátorsággal küzd az ország függetlenségéért és önállóságáért, és szembe száll minden korrup-czióval és közélettel minden visszaéléstől megtisztítani törekszik.

A Magyarország független minden hatalomtól, minden nagyról, de senkinek alárendelve nincs, s így állapontját nyitlan és egyenesen mondhatja ki bármivel szemben.

A Magyarországon ezen törekvéseiben a közönség részéről már eddig is nagy támogatásban részesül, s így mintha nyilvánossá és a közönség orgánuma folytonosan fejlődve és megerősödve áll jövőben is a közönség szolgálatára.

A „Magyarország” előfizetési ára:

Szerkesztőség:	Egész évre . . . 14 frt — kr.	Kiadóhivatal:
VIII. ker.	Félévre . . . 7 „ — „	IV. ker.
Füg. Sándor-utca	Negyedévre . . 3 „ 50 „	Rostély-utca
2. sz.	Egy hónapra . . 1 „ 20 „	2. sz.

Nagy választék utazó bundák és kópönyegekben.

Óvás! Csak saját pénzének Óvás!

ELLENSÉGE

mulaszthatja el magának arról meggyőződést sze-rezni, hogy mostantól kezdve csupán nálán lehet legolcsóbban és legelőnyösebben vásárolni.

Nem kell sajnálni az időt

és győződjenek meg a tenyleges olcsóságról.

NAGY RAKTÁR

mindenfélé férfi- és fin-ruhákban és kalapokban női- és gyermek-czipókban

raktárom túltöltöttsége miatt bámulatos olcsó árakon.

Mély tisztelettel

ASCHER IZSÁK

Kapu-utca 1. BRASSÓ Kapu-utca 1.

Nagy választék férfi kalap és czipókban.

Bodoki

MATILD-FORRÁS

különösen közt szénasavban és szénasavas nátriumban rend-kivül gazlag, kristálytiszta égvényes-vasas savanyviz.

Első rangu acél-forrás.

A világforgalomban legfelsőbb, legolcsóbb és leg-egészségesebb — megfelelő szakértelemmel természetlően kezelt — a maga nemében páratlan savanyviz

Legelőgásabb borviz.

Női bántalmaknál, a gyomor és az idegrendszer bántal-mainál, vérzegénységen alapuló betegségekben, páratlan hatású gyógy-ital!

Egy literes üveg viz ára üvegcsereféssel 5 krajczár.

Brassóban Weisz Mihály-utca 12. szám alatt lévő raktár-romban továbbá minden ásványviz kereskedésben és a vendéglőkben.

Tisztelettel
György József

a forrás kezelője,

Bodok, (Háromszéknégye)

160 (1—100)

LEMBERGI KIÁLLÍTÁSI SORSJEGYEK

à 1 frt.

Húzás
már esőtörtökön!

FÖNYEREMÉNY

Húzás
már esőtörtökön!

60,000 forint.

Kaphatók:

ADLER L. Jakab banküzletében és a »BRASSÓ« kiadóhivatalában.